

Vergaderjaar 2010–2011

32 801

EHEC-bacterie

Nr. 9

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 augustus 2011

Zoals afgesproken in het Algemeen Overleg met de vaste Commissie van Economie Landbouw & Innovatie (EL&I) op 15 juni 2011 (Kamerstuk 32 801, nr. 8) informeer ik u, in afstemming met mijn collega van VWS, in deze brief over de stand van zaken rond de EHEC besmetting. Tevens voldoe ik met deze brief aan het verzoek van de vaste commissie voor EL&I om een reactie te geven op het bericht op de website van het Agrarisch Dagblad d.d. 17 augustus 2011 dat de Europese Commissie (EC) negatief heeft gereageerd op het voorstel van de Nederlandse tuinbouwsector om een tijdelijk crisiskartel toe te staan.

EHEC besmettingen

Op dinsdag 26 juli 2011 heeft het Robert Koch Instituut, het Duitse centrum voor ziektebeheersing, aangegeven dat zij de EHEC-uitbraak als afgesloten beschouwt. Een infectie met EHEC is vanaf 4 juli 2011 niet meer bij nieuwe patiënten vastgesteld en aangezien de incubatietijd drie weken bedraagt, kan die conclusie worden getrokken. In totaal zijn in Duitsland 4321 EHEC geïnfekteerde mensen gerapporteerd waarvan 852 met ernstige nierproblemen (hemolytisch uremisch syndroom – HUS). In Duitsland zijn 50 mensen overleden als gevolg van de EHEC uitbraak. In de rest van de Europese Unie zijn 76 EHEC geïnfekteerde mensen gerapporteerd, waarvan 49 met HUS en één patiënt is overleden. In Nederland zijn 11 EHEC geïnfekteerde mensen gerapporteerd, waarvan 4 met HUS. In Nederland waren er voor zover bekend geen sterfgevallen.

Markttoegang

Met ingang van 9 augustus 2011 is de verplichting van een EHEC certificaat bij de export naar Rusland opgeheven voor alle EU lidstaten. Dit geldt ondertussen ook voor landen als de Oekraïne en de Verenigde Arabische Emiraten, mede ook op aandringen van mij via de betreffende ambassades.

Compensatiemaatregelen

In de periode tot 1 juli 2011 is voor een bedrag van € 27 miljoen aan producten uit de markt genomen. Vanuit het EU noodfonds wordt dit bedrag volledig beschikbaar gesteld. De hierbij behorende declaraties worden momenteel door het Productschap Tuinbouw getoetst aan de regels. Vóór 15 oktober 2011 zal de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I de declaraties uitbetalen aan telersverenigingen of aan individuele tuinders die niet bij een telersvereniging zijn aangesloten.

Naast het EU noodfonds is er een extra openstelling van de Europese promotieregeling voor verse groenten en fruit van € 15 miljoen voor de komende drie jaren. Vanuit Nederland is een beroep gedaan op deze regeling. Ik heb er bij de Europese Commissie voor gepleit dat ze voortvarend besluit op ingediende programma's.

Verder is nationaal een extra jaar uitstel van aflossing verleend onder de lopende nationale garantieregeling. Daarnaast is de situatie betiteld als calamiteit, zodat ondernemers een beroep konden doen op de regeling voor werktijdverkorting.

De Belastingdienst heeft ondernemers in de sector aangegeven dat voorlopige belastingaanslagen op verzoek kunnen worden verlaagd en dat eventuele teruggaven versneld worden behandeld. De betreffende ondernemers kunnen de Belastingdienst om uitstel van betaling verzoeken of in overleg met de Belastingdienst een betalingsregeling treffen in gevallen waar dat nodig is.

Begin juli heeft de sector tijdelijk marktbeheersmaatregelen voorgesteld waarin private partijen, de telersverenigingen, afspraken wilden maken om het aanbod van producten te beperken. Deze afspraken passen niet binnen de Gemeenschappelijke Marktordening Groenten en Fruit en vereisen daarom een ontheffing van de EC. Op 12 augustus 2011 heeft de EC laten weten dat de voorgestelde tijdelijke marktmaatregelen niet verenigbaar zijn met artikel 101 (1) VWEU en niet passen binnen de uitzonderingsmogelijkheden van Verordening (EG) nr. 1234/2007. Verdere vervolgstappen richting de EC zijn daarom niet aan de orde.

De EHEC-uitbraak en de daaropvolgende vraaguitval heeft laten zien hoe kwetsbaar de markt is en hoe belangrijk consumentenvertrouwen is, aspecten die in essentie de verantwoordelijkheid zijn van de ondernemer zelf. De Gemeenschappelijke Marktordening Groente en Fruit heeft binnen de gegeven kaders een deel van de gevolgen van deze uitzonderlijke situatie kunnen ondervangen. Hoewel ik me ervan bewust ben dat de genomen maatregelen niet de volledige schade die tuinders en handelaren hebben geleden wegnemen, zie ik geen verdere mogelijkheden voor Europese of nationale compensatie.

Een initiatiefgroep van Nederlandse glasgroentetelers is nu bezig om tot een verbetering te komen van de afzetpositie van Nederlandse groenten en fruit.

De groep heeft een onderzoekscommissie, bestaande uit telers, opdracht gegeven om uiterlijk 1 oktober 2011 te rapporteren welke stappen ondernomen moeten worden om die afzetpositie structureel te verbeteren. Ik juich het toe dat telers hiertoe het initiatief nemen en wacht af met welke initiatieven de sector komt.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker